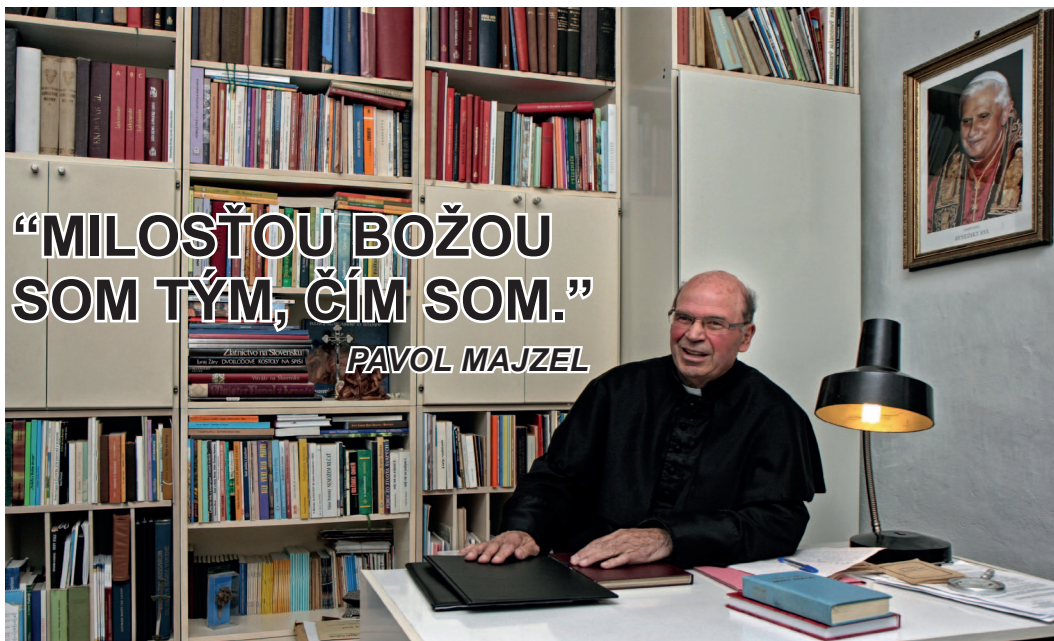

ZAMAGURSKÉ NOVINY

R

RAMAGU
D I V A D L O

Regionálny mesačník | 10. október 2012 | Ročník I | Číslo 7 | Reg. č MK SR - EV 4585/12 | ISSN 1338-8061 | Cena: 1€

**“MILOŠŤOU BOŽOU
SOM TÝM, ČÍM SOM.”**

PAVOL MAJZEL

**Alojz Mária
Chmeľ by
mal dnes
99 rokov**

3

**Matiašovce v
Rádiu Regina**

7

**Kláštorný deň
a slávnosť
svätého
Huberta**

8

**Čo sa stalo
s futbalom?**

9

**RODÁK ZO ZAMAGURIA, HEREC
DANIEL VÝROSTEK SA OŽENIL.**

**V Lesnici
úradoval
majster
Európy**

13

**Reľov je
vicemajster
Východného
Slovenska**

16

MAGURANKA V RIMINI

SLOVO ŠÉFREDAKTORA:

V TIENI SPARTAKIÁDY

Pre toto moje už v poradí siedme slovo šéfredaktora som si vybral dva obdivuhodné audiovizuálne diela, ktoré mi ponúkli absolvovať krásnu sondu do útrobov bývalého režimu. Mám 22 rokov a nejdem tu za žiadnych okolností viesť debaty o tom, či bolo lepšie alebo horšie. Nezažil som to a hodnotenie nechávam na starších.

Zhodnotiť však môžem aspoň svoj pocit, ktoré mi tieto filmy zanechali. Film Davida Ondříčka *V tieni* považujem za horúceho kandidáta na zisk Českého leva za najlepší český film. Pre mňa je to jeden z top diel súčasnej česko-slovenskej kinematografie a zanechal vo mne hlboké zážitky a dojmy. Pre tých, ktorí by si chceli film pozrieť nebudem uvádzať dej, no skúsím aspoň v skratke popísať čo som to vlastne videl. Národná bezpečnosť je hlavne skôr narodeným známa ako štátna organizácia zriadená za účelom pomoci a ochrany obyvateľom štátu. Príbeh filmu je čistým prierezom jej zložíek a motivácií. Máte pocit, že v prítomnosti policajta na ulici sa cítite bezpečnejšie? Alebo vo Vás vzbudzuje dojem správať sa tak, aby si Vás pri najlepšom ani nevšimol? Presne tento dojem som z celého filmu mal a pritom vo filme nenájdete žiadne bežné policajné prehliadky, kontroly, bežné zásahy, či niečo podobné. Film je plný paradoxov nielen minulej doby a režimu, ale odkazuje aj na časté politické dianie súčasnosti. Film krásne dávkuje dramatické situácie, ktorých hlavnou myšlienkou je známe porekadlo: „Zlodej kričí chyťte zlodeja...“ Obyčajný človek dostáva pocit nemohúcnosti a strachu o svoj holý život, kde z roztopaše „papalášov“ umiera nevinný. Pridanou filmovou hodnotou, ktorá umocňuje divákov zážitok je silný a priamy podtext holokaustu. Nosnou líniou je príbeh tvrdohlavého jednotlivca, ktorý chce svojou hlavou preraziť múr. Jeho čistota však utvára spolu so zanietením a tvrdohlavosťou charakter, ktorý sa nosí už asi len vo filmoch. Na cit Vám zabrnká rodinné zázemie a rodinné vzťahy, v ktorých sa tento jednotlivec nachádza a jeho priamočiare konanie vyznievajúce v nesúlade so záujmom

rodiny a riskovaním všetkého, čo Vám je sväté. Politická blamáž, nespravodlivá smrť, hanba najvyššieho rangu spôsobená vlastnou roztopašnosťou sa však nesmie dostať na povrch. Veď predsa budujeme socialistickú utópiu a naším najobľúbenejším slovom v socialistických heslách je mier. Preto radšej zabijeme tých, na ktorých sa to dá rýchlo a účinne zvaliť. A kto o tom čo i len mukne, v pohode zabijeme aj toho a znova budujeme mier a socialistické istoty a fatamorgánu štátnej moci. A tu hlava narazí na spomínaný múr. Na to, aby však táto moja recenzia dosiahla plnosť, úprimne by ma potešilo, ak by ste si tento silný filmový zážitok nenechali újsť. Mne ako mladému človeku ponúkol tento film uhol pohľadu, z ktorého si môžem budovať svoj názor na „socialistické ideály“ predošlej doby. Ak je však tento film založený čo i len na kúsočku pravdy, úprimne sa teším, že som sa narodil po revolúcii. Avšak, ešte nekričím hop, lebo ako sa hlavne za posledné mesiace ukazuje, ešte sme nepreskočili...

Do kontrastu však položím pohľad na iný film, a to na dokument mapujúci Československú spartakiádu z roku 1980. Musím byť úprimný a povedať, že ma to uchvátilo a neveril som vlastným očiam. Takmer 200 000 mladých ľudí sa stretlo v Prahe, aby ukázalo nádherné gymnastické, akrobatické, tanečné a športové kúsky trénované predlhé obdobie. Pri pohľade na jednotlivé vystúpenia, počas ktorých môže divák vidieť pohybový súlad asi 15 000 mladých, som sa v duchu pýtal, dalo by sa toto aj dnes? Kde bola telovýchova vtedy a kde je telovýchova dnes? Miestami som otváral ústa a v duchu tliedkal tým, ktorí toto s mládežou dokázali. Ak by dnes mala každá škola urobiť číslo, v ktorom vystúpi aspoň 10% detí z nej, neverím, že by sa podarilo dokázať to, čo sa dialo 40 rokov dozadu. Deti nechodia na telesnú výchovu, pretože mnohokrát donesú z vlastnej pohodlnosti kadejaký papier od strýka ortopéda s diagnózou, ktorú by si v skutočnosti určite ani nepriali a telocvikár je odstavený. Ihriská sú prázdne a facebook sa teší návštevnosti

miliónov. Na druhej strane je však dôležité podotknúť, že telesná výchova je mnohokrát nie motivujúcou, ale deprimujúcou hodinou. Prečo sa telesná na škole hodnotí? Čo je to za hlúposť? Ak niekto dokáže pochopiť, že nemá zmysel hodnotiť hudobnú výchovu, lebo niekto jednoducho sluch nemá a Boh mu daroval iný talent ako muzikálny, prečo hodnotíme výchovu, v ktorej rozhodujú telesné predpoklady? Pri spomienkach na moju telesnú výchovu sa mi utvára na tvári úsmev a zastavuje sa mi mozog... Za dvanásť minút som zabehol podľa tabuliek menej ako je na dobrú známku stanovené, a preto budem pykať so štvorkou... Aké úsmevné a aké trápne... Na hrazde som neurobil ani jeden zhyb, pretože som bol ťažší ako moji spolužiaci a nemal som toľko síl. Dostal som za to päťku... Otvorene povedané, takéto päťky som mal v paži. Aj tabuľky, aj to, že si o mne pedagóg myslel, že som nemotorný. Ak sa však povedalo, že sa ide hrať futbal, volejbal, hokej, vtedy bolo v kolektíve cítiť radosť a nadšenie zo športu a pohybu, vtedy sme chodili na telesnú výchovu radi a pri športe sme cítili prirodzenú rivalitu.

Dodnes sa však pýtam, prečo nám za futbal známky nedávali? Veď aj tam boli slabší a lepší. Na to asi sofistikovaný systém nezriadiť múdre tabuľky. Ešteže sme nemuseli kopať na presnosť do „tyčky“... Dospeli sme do bodu, z ktorého sa asi nepohneme. Kto je vlastne na vine? Systém? Facebook? Rodičia? Žiaci? Neviem! Isté však je, že sa krásnej spartakiády z roku 1980 asi nedožijeme.

Porovnal som dva filmy, ktoré hovoria o bývalom režime. Jeden opisuje jeho temné pivnice a druhý chváli jeho prácu s mládežou. Aký bol vlastne socializmus, či komunizmus? Každý režim mal svoje plus a mínus. Keďže som v tom čase na svete nebol, neokúsil som to, a preto nebudem robiť SWAT analýzu. Snažím sa však historické fakty a vyzozprávané skúsenosti starších dávať dokopy a formovať si svoj názor. To, čo si však skutočne myslím prezradí hádam aj samotný názov.

Lukáš Marhefka

MAGURANKA V RIMINI

Folklorný súbor Maguranka zo Spišskej Starej Vsi sa tento rok zúčastnil zahraničného festivalu. Pozvánka prišla z talianskeho prímorského mesta Rimini, v ktorom sa v dňoch 20. - 23. septembra konal Festival mladých. Takúto príležitosť si staroveskí folklórni nadšenci nenechali ujsť a tak 19. septembra nasadli do autobusu a vydali sa na dlhú 18-hodinovú cestu naprieč Európou. Po príchode do Rimini ich čakalo veľké prekvapenie. Nádherné more, pláže, nočný život očaril nie len

Maguranku, ale aj ostatné folklórne súbory z Bulharska, Srbska a Turecka. Na tomto festivale sa predviedol súbor so svojimi goralskými tancami, ktoré zaujali nielen domácich, ale aj zahraničných hostí, a tak môžeme konštatovať, že Maguranka zožala veľký úspech. V programe festivalu bol zahrnutý aj výlet do krásneho kráľovského mesta San Marino. Súbor ako jediný zástupca Slovenska prezentoval naše mesto a náš goralský folklór a plný zážitkov sa vrátil domov. Avšak tento nezabudnuteľný

zájazd by sa neuskutočnil bez podpory mnohých ľudí. Touto cestou by sme chceli srdečne poďakovať všetkým štedrým sponzorom, vďaka ktorým sa folklórny súbor Maguranka mohol zúčastniť tohto festivalu. Poďakovanie patrí aj vedúcemu súboru, pánovi Petrovi Zelinovi, za namáhavú prácu s tanečníkmi, ale aj za zabezpečenie všetkých potrebných záležitostí. Toto podujatie nás nabudilo k ďalšej tvorbe a veríme, že takýchto pozvaní bude len a len pribúdať.

(sib)

ALOJZ MÁRIA CHMEĽ, KANDIDÁT NA SVÄTOREČENIE DNES BY MAL 99 ROKOV

V októbri budúceho roka si celé Zamagurie a najmä mesto Spišská Stará Ves pripomenie významnú udalosť duchovného života. Uplynie totiž 100 rokov od narodenia Andreja Chmeľa, kandidáta na blahorečenie a svätorečenie.

Narodil sa 17. októbra 1913 v Spišskej Starej Vsi. Vyrastal v chudobnej početnej rodine Jána a Agnesy Chmeľových. Príklad jeho rodičov v ňom zapálil silné náboženské čítanie a vieru v Boha. Už ako malý chlapec uprednostnil pred hrami s kamarátmi čítanie Biblie a napodobňovanie slúženia svätej omše. Keď mal Alojz len desať rokov, odišiel z tohto sveta jeho otec, ktorého zbožným želaním bolo, aby sa Alojz s Božou pomocou stal kňazom. On sa vydal na cestu rehoľníka, ktorá znamenala chudobu a poslušnosť. V roku 1933 ukončil strednú školu s maturitou v Nowom Targu a v roku 1935 prichádza do Rehole bosých

augustiánov v Čechách. Horlivý Alojz sa po krátkych troch rokoch stáva novicom v kláštore Santa Maria Nuova v Tivoli v Taliansku. Prijal meno Alojz Mária od Ukrižovaného Ježiša. Na Vianoce roku 1936 skladá sľub poslušnosti, chudoby, čistoty a poníženosti, ktorý je vlastný pre Rád bosých augustiánov. Po skončení noviciátu študuje Alojz Mária Chmeľ filozofiu v Ríme, no začínajú sa u neho ako u mladého človeka prejavovať značné zdravotné ťažkosti.

Ako dvadsaťpäťročnému mu diagnostikovali rakovinu štítnej žľazy. Počas liečby na klinike Regina Elena v Ríme znášal svoju chorobu s príkladnou a nevidanou trpezlivosťou, v pokore prijímal Božiu vôľu s modlitbou „Ježišu, všetko pre Teba!“. 16. augusta 1939 odchádza Alojz Mária Chmeľ od Ukrižovaného Ježiša z tohto sveta vo veku nedožitých dvadsaťšesť rokov. Jeho pozostatky sú uložené v chráme Gesú e Maria na Via del Corso v centre Ríma.

Chýr o jeho cnostiach a živote svätca sa dostáva aj do povedomia Vatikánu a v roku 1997 sa začína proces blahorečenia. Beatifikáciu doposiaľ svätá Cirkev neuzavrela. Sú však evidované prípady dôkazných uzdravení na príhovor tohto rodáka zo Zamaguria a taktiež sú známe jeho prorockvá súvisiace s druhou svetovou vojnou, ktoré sa údajne naplnili.

Komisia zaoberajúca sa jeho blahorečením uznala ako dôkazy jeho prorockva napríklad predpoveď o prenasledovaní Židov, či porážke Nemecka. Proces blahorečenia je však zložitou záležitosťou, ktorá si vyžaduje niekoľkoročnú dôkladnú prácu. Zamagurie však verí, že príklad, poslušnosť a čistota tohto rodáka zo Spišskej Starej Vsi bude ocenená a budeme môcť tohto príkladného človeka uctievať ako blahoslaveného.

(lum)

K.S.T. NAHRÁVA NOVÝ ALBUM

Nový album talentovaného rapera zo Spišskej Starej Vsi, Stanislava Mirgu, by mal podľa všetkého uzrieť svetlo sveta v najbližších mesiacoch. „Moje nové CD plánujem urobiť spoločne s Produktom, ktorý mi produkoval skladby už v predošlom albume. Teraz však chcem, aby mi produkoval všetky skladby, takže to bude viac-menej

spoločný album,“ hovorí o svojom projekte K.S.T. Nový album bude do istej miery inováciou, no najmä zmenou albumov, ktoré už K.S.T. nahrál. „60% albumu chcem urobiť v štýle Trap. Bude to niečo nové,“ prezrádza raper. Názov albumu, či počet piesní však zatiaľ neprezradil. Vraj sa všetci všetko dozvieme v tej pravej chvíli.

(lid)

*Som otrok zla počuť krik môjho mena.
Vela chýb únik z hriechov už nemám.
Je to vo mne a je to aj v tebe.
Je to v každom z nás si vinný my vieme.
Každý si prejde dobrým aj zlým.
Každý má hriech, spáchal ten čin,
ktorý ho nepustí, on je vždy s ním,
ktorý ho zabíja, stáva sa ním...*

K.S.T.

RODÁK ZO ZAMAGURIA, HEREC DANIEL VÝROSTEK SA OŽENIL

Daniel je priateľom nášho Divadla RAMAGU i redakcie, a preto nás veľmi potešila táto radostná správa. Jeho životnou partnerkou sa stala sympatická čiernovláska Dominika, taktiež východniarka a herečka ako je Daniel sám. Viac nám o svojej partnerke porozprával čerstvý mladomanžel Dano.

V septembri si vymenil status slobodného mládenca za manželskú zodpovednosť, predstav nám prosím pre našich čitateľov mladú pani Výrostekovú.

Od 22. septembra sa mojou manželkou stala dlhoročná priateľka a kolegyňa v jednej osobe, herečka Dominika, vtedy ešte Misárová. Pochádza z východného Slovenska, presnejšie z maličkaj obce Zbudza, vzdialenej len pár kilometrov od mesta Michalovce pri Zemplínskej šírave. Dominika je tak ako aj ja absolventkou Konzervatória v Košiciach a neskôr aj Akadémie umení v Banskej Bystrici, kde študovala herectvo.

Kde ste sa spoznali a ako si zistil, že Dominika je pre teba tá pravá životná partnerka?

S Dominikou sa poznáme od štúdia na strednej škole. Ja som bol síce už v maturitnom ročníku, keď na Konzervatórium nastúpila, ale hneď sme si sadli jednak po ľudskej stránke a aj profesnej a stali sa z nás výborní priatelia. Mali sme spoločných kamarátov a zažili sme toho spolu naozaj mnoho. Kopec rôznych divadelných, školských, internátnych a prázdninových akcií. Máme spoločný humor, a preto sme jeden druhému veľmi dobre rozumeli. Keďže som ukončil v rámci štúdia na konzervatóriu aj absolútorium, náš kamarátsky vzťah sa upevnil. Odišiel som študovať na vysokú školu a napriek tomu sme sa neprestali kontaktovať. Písali sme si pozdravy na sviatky a vždy, keď bola príležitosť tak sme sa radi stretli. Osud tak chcel a Dominika sa po čase tiež uchádzala o štúdium na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Veľmi som sa potešil, keď som ju ako

„starý harcovník“ na škole zazrel medzi prvákmi. Po čase sa ukázalo, že k sebe patríme a z veľkého kamarátstva sa stala veľká láska.

Hráte spolu v jednom divadle, takže ste spolu aj v práci, aj v súkromí... Nestane sa, že si občas skočíte do vlasov?

Zhodou náhod sa udialo, že ja som už síce bol zamestnaný v divadle Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene, no netušil som, že sa v krátkom čase stane z Dominiky moja kolegyňa. Bola na škole veľmi šikovná a talentovaná, o čom svedčí fakt, že už ako poslucháčka druhého ročníka prešla konkurzom divadla a zobrali ju na hosťovačku do inscenácie Music Time, po ktorej sa jej roztrhlo vrece s ďalšími ponukami do divadla. Hrávame spolu zaľúbencov, kamarátov, dokonca aj súrodencov. Čo sa týka spoločného zamestnania, zatiaľ to nevnímame ako problém. Práve naopak, ak sa dá, jeden druhému pomáhame a radíme. Keďže si výborne

rozumieme v súkromí, tak sa nám aj dobre hráva spolu v divadle, lebo divadlo je zrkadlom života. Samozrejme, v čase pred premiérou, kedy je dosť napätá situácia v celom divadle a všade panuje stres a panika sa stane, že občas na seba vyletíme, ale vždy je to pre dobro veci. (smiech)

Vieme, že si istý čas pôsobil na Akadémii umení v Banskej Bystrici aj ako pedagóg. Vyučoval si aj svoju terajšiu pani manželku? Aké to bolo?

Po skončení štúdia na Akadémii umení som dostal ponuku robiť asistenta herectva v predmete divadlo jedného herca. Jedná sa o monodrámy, kde hlavným pedagógom bola výborná divadelná a televízna herečka Jana Olhová a ja som mal tú česť jej asistovať a študentom pomáhať. Dominika bola v tom čase už vo štvrtom ročníku a všetci vedeli, že sme spolu, takže nebolo to nič zvláštne. Spomeniem len tolko, že hoci ma mala zapísaného v indexe ako pedagóga, jej som pomôcť nemohol, pretože mi to zakázala. Svoju monodramu si našťudovala sama bez mojej asistencie. Chcela totiž všetkým spolužiakom ukázať, že to zvládne aj bez mojej pomoci, čo sa jej podarilo a premiéra monodrámy mala veľký úspech.

Aká je Dominika herečka, keby si ju mal rozhodnúť ako kolega? V čom sú jej silné stránky a v čom zase tie slabšie? Hrá niekedy aj v reálnom živote?

Hodnotiť moju manželku asi ani nemám právo, lebo v herectve je to tak, že každá herecká postava je novou výzvou a stále sa len učíme, hoci máme školy ukončené. Musím však povedať, že Dominika má obrovský dar od Pána Boha, a to taký, že ju obdaril talentami, vďaka ktorým sa radí medzi multifunkčné herečky. Pod tým pojmom sa rozumie, že Dominika je herecky zdatná komplexne. Vie presvedčivo stvárniť dramatický, aj komický charakter postavy, má výborný hudobný sluch, vďaka ktorému skvele spieva a keďže má skončenú Základnú umeleckú školu v odbore tanec, tak aj vynikajúco tancuje. Mať všetky tieto herecké predispozície rovnako kvalitne vyvážené dnes nie je bežné. Preto si myslím, že má veľkú výhodu. V reálnom živote toho asi

veľa už nenahráme. Herec po celom dni, ktorý mu začne tým, že hrá v divadle niekoho iného ako seba, potom ide do rozhlasu, kde tiež robí nejaký úplne iný charakter, večer ešte do dabingu a nakoniec nočné predstavenie, v ktorom sa zase vteľuje do cudzích postáv, je totiž vyčerpaný. Hlavne psychicky, a preto je rád, keď môže byť aspoň doma chvíľu sám sebou.

Ako vás vníma kolektív ako herecký pár v jednom divadle?

Sme v poradí tretí herecký pár v 65-ročnej histórii divadla. Myslím si, že kolektív nám úprimne fandí a teší sa s nami.

Svadba, aká bola? Pocity? Je to citelne niečo nové alebo to považuješ len za formálne uzavretie zväzku?

Svadba bola úžasná. Veď sa stretli Goralí, Spišiaci, Rusnáci a východniari zo Zemplína, a to už naznačovalo rušný deň a noc. Bol to skutočne náš veľký deň a my sme si ho aj patrične užili. Spievalo sa, tancovalo a zabávalo do rána. (úsmev) Obaja sme radi, že sme už manželia. Náš vzťah to posunulo do novej sféry. My sami sme obrazne povedané „chytli druhý dych“ a máme z toho radosť a tešíme sa, čo nám život priniesie ďalej. Radi by sme si založili rodinu.

Aké sú tvoje plány spojené s budúcnosťou? Si v divadle spokojný? Ako vidíš svoje šance na pôsobenie napríklad v audiovizuálnej oblasti?

Plány sú, hlavne aby sme boli zdraví. Minulý mesiac nám začala v divadle sezóna a tento rok bude po pracovnej stránke rušný. Už naplno hrávame a navyše skúšam aj hlavnú postavu v rozprávke Polepetko, ktorá bude mať premiéru v zime. Okrem toho stále dabujem po celom Slovensku, či už v Košiciach, Martine, Banskej Bystrici a Bratislave, takže sa dosť nacestujem, ale taký je už osud regionálneho herca. V našom divadle som spokojný, som tam šiesty rok zamestnaný a musím povedať, že dostávam krásne herecké príležitosti a čo viac si herec môže priať, ako vypredané hľadisko, čo sa v našom divadle často stáva. Teší ma vysoká návštevnosť, a preto som spokojný tam, kde som. Divadlo totiž nekončí v Bratislave a ľudia potrebujú kultúru aj inde. Tak som rád, že môžem byť takým poslom umenia aj v regióne. Čo sa týka filmu, poviem len tolko. Počas 4-ročného moderovania a nakrúcania televízneho magazínu som mal možnosť nahliadnúť do kuchyne slovenského filmu. Všetko má svoj čas a raz sa herci v TV budú musieť prestriedať, lebo budú opozeraní a možno potom tá šanca príde. Mediálna popularita je síce príťažlivá a lákavá, no pre herca je vždy tým najdôležitejším DIVADLO, a to našťastie robím.

Na záver by si mohol ako čerstvý ženáč dať ešte nejakú radu alebo múdrosť pre zamagurských slobodných parobkov. (úsmev) Máš v súvislosti so ženami nejaké svoje motto alebo odporúčanie?

Jednu radu mám a tú som raz našiel na letáku v kostole v Košiciach. Bolo tam napísané: „Krása ženy nie je v postave ktorú má, ani v spôsobe, akým si češe vlasy. Krásu ženy musí byť vidieť v jej očiach, pretože tie sú bránou k srdcu, k miestu, kde sídli láska. Každá žena je nádherná.“ Tolko rada pre mládencov a na záver si dovoľím jedno motto: „Ak má človek lásku, tak má všetko a ak ju nemá, tak nemá nič.“

Mladomanželom blahoželáme a svorne veríme, že sa raz na divadelné dosky postaví Dominika a Danko Výrostekovci mladší, rovnako famózni ako ich rodičia!

(lum)

LUDOVÉ MÚDROSTI ZAMAGURČANOV:
*Dobro gazdyňa i plot
přeskocy za pjurkym!*

V „GIBLU“ SA STRETLI ŠTYRI GENERÁCIE JEDNÉHO RODU

Rodina Kostelničákovcov buduje dlhoročnú tradíciu stretnutí potomkov svojho rodu. Koncom leta sa totiž konalo jubilejné 15. stretnutie tejto rodiny. Historické korene rodu Kostelničák sú z mestečka Spišská Stará Ves a už tradične sa aj tento rok stretli uprostred nádhernej prírody v obci Zálesie.

Stretnutie nevynechali ani vzdialení rodinní príslušníci z Košíc, Sabinova, Spišskej Novej Vsi, Spišských Vlachov, Krompách, Popradu, Bratislavy, ba dokonca z USA. Najstarší spomedzi 88 účastníkov tohtoročného zrazu mal krásnych 83 rokov a najmladšia len 5 mesiacov. Ďalšou obdivuhodnosťou je fakt, že z jednej rodinnej vetvy sa stretnutia zúčastnili až štyri generácie. Tento rok priniesol najväčší počet účastníkov doposiaľ.

Program rodinnej akcie sa niesol v duchu tradícií a pohody. V úvodný večer zazneli spomienky a zážitky z bližšej i vzdialenejšej minulosti. V sobotu nasledovalo niekoľkohodinové rituálne varenie gulášu, poobedňajší výlet do okolia a podvečerné športové záporenie otcov a synov vo futbale, v ktorom tradične zvíťazila skúsenosť. Večer rodina blahoželala oslávencom okrúhlych jubileí a do neskorých hodín spoločne spomínali na rôzne úsmevné rodinné príhody a zaspievali

si goralské piesne. Presne o polnoci zaznela melódia melancholickej piesne „Guralu“, ktorá v sebe stále nesie svoju nenahraditeľnú atmosféru domova. Po nedeľnej spoločnej účasti na svätej omši a rozlúčkovom slávnostnom obede sa zapísali najdôležitejšie udalosti uplynulého roka do rodinnej kroniky a

krásne rodinné stretnutie dospelo do svojho záveru.

Naša redakcia rada napíše aj o Vašich rodinných stretnutiach, ktoré budujú naše zamagurské povedomie a vychovávajú tých najmladších v láske k svojim koreňom.

(lum, Milan Novotný)

SAMOSPRÁVA VEREJNÉ OBSTARÁVANIE III

Pripravte si celý proces verejného obstarávania od zadania požiadavky na obstaranie, cez prípravu výzvy, súťažných podkladov, komunikáciu s uchádzačmi až po uzavretie zmluvy s úspešným uchádzačom. Následne pomenujte jednotlivé prvky tohto procesu, ktoré by ste mohli zautomatizovať. Typickým príkladom je umiestnenie súťažných podkladov na webovej stránke. Uchádzači si takto môžu priamo stiahnuť súťažné podklady a zaregistrovať sa.

Ďalším problémom verejného obstarávania je využívanie elektronických aukcií. V tejto oblasti v praxi existuje veľa predsudkov a

nedorozumení. Hlavným dôvodom je to, že aukcia ako nástroj verejného obstarávania je stále niečím novým, neprebádaným. Často počujeme, že aukcia sa dá uplatniť len pri vyšších objemoch. Nie je tomu tak. Práve pri nižších zákazkách sa dá dosiahnuť percentuálne vyššia úspora finančných prostriedkov. Aj tu platí staré známe: babka k babce, budú kapce.

Ďalším predsudkom voči aukciám je to, že aukcia znižuje kvalitu. Pravdou je, že elektronická aukcia je len nástrojom na vyhodnotenie ponúk. Samotná aukcia nemôže vybrať kvalitatívne najvhodnejšiu ponuku. Kvalitu je potrebné zdefinovať v súťažných

podkladoch a v dobre opísanom predmete verejného obstarávania. Vhodné je napríklad používanie iných hodnotiacich kritérií ako len celková cena. Môžete zdefinovať viacero kritérií, aby ste dosiahli požadovanú kvalitu. Každé kritérium musí mať svoju percentuálnu alebo bodovú váhu. Dajte si len pozor na to, ktoré veličiny nemôžu byť použité ako kritérium v zmysle zákona o verejnom obstarávaní. Ak budete postupovať pri obstarávaní transparentne, nielenže dosiahnete najlepšie ponuky a ceny pre svoju obec či mesto, ale je to aj najčestnejší postoj voči vašim zákazníkom, ktorými sú občania.

(mam)

OPÝTALI SME SA...

Aký máte názor na rovnú daň a na jej zrušenie, ku ktorému došlo v posledných dňoch?

Vláda Róberta Fica sa rozhodla naplniť štátnu kasu cestou znevýhodnenia bohatých a úspešných. Táto filozofia je prinajmenšom zaujímavá a môže znamenať síce prílev väčšieho množstva peňazí do štátnej kasy, no zrejme urobí z našej krajiny nie veľmi lukratívnu destináciu pre aktivity investorov. Na názor súvisiaci s touto problematikou sme sa opýtali ľudí pôsobiacich v rôznych sférach spoločnosti, ktoré sa dotýkajú ekonomického diania.

Bc. Jakub Kratka
(absolvent odboru Medzinárodný obchod na Metropolitní univerzité v Prahe, študent farmácie)

Rovná vs. progresívna daň je téma, o ktorej sa rôzni ekonómovia sporia odjakživa. Ja sa osobne prikláňam k názoru, že pre našu exportne orientovanú ekonomiku nie je v čase krízy zhoršovanie podnikateľského prostredia správnym krokom, pretože môže viesť až k odchodu veľkých firiem zamestnávajúcich veľa ľudí do krajín, ktoré im poskytnú daňové úľavy. Vyššie zdanenie príjmu fyzických osôb (najmä tzv. "milionárov" zarábajúcich 3000 eur), zdanenie práce na dohodu považujem za okrádanie ľudí štátom, ktorý sa rozhodol konsolidovať štátny rozpočet trestaním pracujúcich namiesto šetrenia na svojich výdavkoch.

MATIAŠOVCE V RÁDIU REGINA

16. 9. 2012 bola v rádiu Regina odvysielaná relácia Zvony nad krajinou, v ktorej mali poslucháči možnosť lepšie poznať samotnú obec, ale aj tamojšie pomery a niektorých občanov. Relácia sa celú hodinu venuje len a len Matiašovciam a jej problémom, tradícii, životu v obci a skúsenostiam skôr narodených.

Ing. František Marhefka

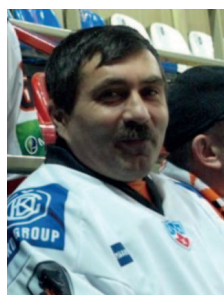
(vedúci ekonóm PD Zamagurie Sp. Hanušovce a hlavný kontrolór obce Sp. Hanušovce)

Myšlienka zavedenia rovnej dane v našom daňovom systéme nebola a nie je zlá. Hlavnou výhodou rovnej dane je prehľad v daňovom systéme, jednoduchá orientácia v labyrinte priamych a nepriamych daní, znižujú sa náklady na administratívu a správu daní. Zníženie nákladov sa prejaví nielen na strane daňovníkov, ale aj na strane správcu dane. Rovná daň však musí byť rovná nielen tým, že je jedna, resp. rovnaká sadzba dane, ale rovnosť dane sa musí prejavíť u všetkých daňových subjektov v rovnosti podmienok pri zdaňovaní príjmov. Táto rovnosť však u nás nie je zabezpečená. Uvediem to ďalej na konkrétnom príklade. Na Slovensku platí, že všetko čo sa dá zneužiť sa aj zneužije. Tak je to aj s našou „rovnou“ daňou. Tvorcovia rovnej dane túto rovnosť porušili ako prví tým, že zaviedli 20% daň z pridanej hodnoty argumentujúc akýmsi znižovaním deficitu štátneho rozpočtu. Ale, ak už chceli naozaj znížiť deficit, mohli zvýšiť sadzbu všetkých daní a neporušili by tak zásadu rovnej dane. Ak sa pozrieme

Ilustrácia: Lucia Krempaná

na ďalšiu zásadu rovnosti podmienok pri zdaňovaní príjmov, aj tu došlo k porušeniu rovnosti tým, že niektorým príjmy zdaníme, ale iným rovnaké príjmy oslobodíme od dane. Napr., ak v minulosti zaviedol bývalý minister financií Mikloš zdanenie úrokov z vkladov na vkladných knižkách a účtoch, „zabudol“ zdaníť dividendy nielen pre právnické, ale aj fyzické osoby. Prečo asi? No preto, lebo chudoba má biedne úroky z vkladov, ale bohatí politici majú akcie a majetkové podiely v rôznych firmách a spoločnostiach, z ktorých im plynú pekné dividendy. Ale predsa úroky z vkladov a dividendy sú rovnako výnosy z kapitálového majetku, ale jedny zdanené a druhé od dane oslobodené. Exemplárny príklad porušenia zásady rovnosti dane pre všetkých. Argumentácia z ich strany, že by došlo k dvojitému zdaneniu neobstojí. Táto téma by si žiadala širší rozbor, ale v rámci položenej otázky teraz nie je na to priestor. Na záver by som chcel podotknúť, že dobré myšlienky a nápady nemajú nikdy dlhú trvácnosť, pretože sa vždy nájdu jednotlivci, ale aj skupiny, ktorým cudzie dobré myšlienky prekážajú, pretože tie ich sú „najlepšie“.

Bc. František Depta

(podnikateľ, riaditeľ stavebnej spoločnosti)

Nič lepšie ako rovná daň nie je. Je to veľmi seriózne a zároveň

aj sociálne. Veď predsa ten čo zarobí viac, aj viac zaplatí na dani. Tak prečo by mal ešte platiť vyššiu daň? To len niektorí súdruhovia si myslia, že zdaníť ľudí, čo viac zarábajú vyššou sadzbou je správne. Nech sa zamyslia nad tým, či tí, čo viac zarábajú aj viac nerobia.

Ing. Andrea Majerčáková

(hlavná ekonómka Mesta Spišská Stará Ves)

Nie som z á s t a n c o m zrušenia rovnej dane, pretože si nemyslím, že vyšší príjem je dôvodom na vyššie daňové zaťaženie. Viem, že dane sú hlavným a najväčším zdrojom príjmov štátneho rozpočtu. Sú však aj iné spôsoby a cesty, ako znížiť deficit štátneho rozpočtu bez zvyšovania daní a odvodov.

(lum)

NÁNDOR FERDINAND KATONA

80. VÝROČIE SMRTI

Ďalší významný umelec pochádzajúci zo Zamaguria bol poctený zvečnením svojej podobizne. Pôvodným menom Nathan Kleinberger sa narodil 12. 9. 1864 a práve tento rok si pripomíname 80 rokov od jeho úmrtia. Pochádzal z chudobnej deväťčlennej židovskej rodiny. Ich rodný dom sa nachádzal údajne pod farskou záhradou v Spišskej Starej Vsi. Väčšinu svojho detstva však trávil v Kežmarku, kde sa aj s rodinou neskôr presťahovali. Výtvarné cítenie a umelecká duša sa začali u neho výrazne prejavovať a od roku 1880 mal možnosť venovať sa umeniu naplno. V Strážkach v blízkosti známeho maliara Ladislava Medňanského dosiahol základné výtvarné vzdelanie. Najprv sa venoval figuralistike, portrétom a neskôr prišli

na rad krajinomalby. Predmetom jeho diel boli mnohokrát tatranské vrcholy a príroda. V roku 1890 odchádza nadobúdať ďalšie vzdelanie do Paríža, kde ho formuje a vedie Jean-Paul Laurens (známy maliar, sochár a ilustrátor) a Benjamín Constant (prozaik, publicista a politik). Ďalej pôsobil v Normandii a vrátil sa späť do Uhorska. Počas svojho života získal za svoje diela významné ocenenia, ako napríklad cena Mention Honorable v Paríži, Cena kruhu priateľov umenia v Paríži, Strieborná a neskôr Zlatá medaila v Londýne a množstvo ďalších ocenení. Jeho diela boli vystavené na viac ako dvadsiatich výstavách v Maďarsku, Benátkach, Paríži, Londýne, Amsterdame, Mníchove a Poprade. Jeho obrazy sa nachádzajú

v Maďarskej národnej galérii, SNG v Bratislave, v galérii v Košiciach a taktiež v Tatranskej galérii v Poprade. Diela sme našli aj voľne predajné na internete. Ich hodnota sa tu pohybuje okolo 2000 €. Na internetovej stránke, kde sme jeho tvorbu relatívne ľahko našli, je možné si jeho diela prezrieť a taktiež priamo kúpiť. Najdrahšie dielo má názov „Príprava večere“, jedná sa o olejomalbu na plátno a rozmery obrazu sú 42 x 26 cm. Cena – 2600 €. Pamiatka Ferdinanda Katonu je neustále živá aj vďaka významnému rodákovi zo Spišskej Starej Vsi, ktorým je Dr. Pavol Ovšonka. Inicioval vydanie rozsiahlej publikácie o tomto umelcovi a vyššie spomenutá podobizeň vo forme sochy uzrela svetlo sveta len nedávno taktiež vďaka Pavlovi Ovšonkovi.

(lum)

PO STOPÁCH ŠTEFANA LEONARDA KOSTELNIČÁKA

Poslednú septembrovú sobotu využili členovia Miestneho odboru Matice slovenskej z Košíc na to, aby navštívili rodisko významného umelca Š. L. Kostelničáka zo Spišskej Starej Vsi. Nádherná a čaro jeho ornamentu si našlo svojich nadšencov a jedným z nich je aj pani Dr. Gabriela Čiasnohová z Košíc, ktorá ako sama hovorí objavila čaro Kostelničákovho ornamentu už v detstve. Organizuje rôzne semináre a putovné výstavy ornamentov, ktoré sú súkromným majetkom Dr. Anny Kostelničákovej, ktorá je známa ako autorka knihy Čaro ornamentu. MO MS v Košiciach odštartoval zájazd návštevu Červeného Kláštora a následne sa presunuli na hlavné stanovište ich návštevy, do Spišskej Starej Vsi. Pred bustou zosnulého umelca zaspievali návštevníci známe slovenské piesne a

vzdali úctu významnému slovenskému výtvarníkovi. Následne sa odobrali na návštevu chrámu Nanebovzatia Panny Márie, kde ich prijal a sprevádzal miestny kaplán Pavol Krokus. Nasledoval obed a návšteva miesta odpočinku zosnulého

Štefana Leonarda Kostelničáka. Ako dodala pani Čiasnohová, 19. septembra si pripomenuli 63. výročie jeho smrti. Propagáciu práce rodáka zo Zamaguria podporuje svojou aktivitou nielen 92 rokov starý MO MS v Košiciach, ale aj Súkromné etnografické múzeum Humno v druhom najväčšom meste Slovenska. Návštevu z Košíc privítala v Spišskej Starej Vsi tajomníčka Miestneho odboru Matice Slovenskej a odborná referentka pre oblasť kultúry v meste Spišská Stará Ves pani Agnesa Dlhá, ktorá im odovzdala čerstvo namaľovaný obraz od predsedu MO MS v Sp. St. Vsi pána Jaroslava Tomalu, ktorý sa žiaľ akcie nemohol zúčastniť. Návštevníkom jediného mesta v Zamagurí boli venované aj informačné materiály o meste a Zamagurí.

(lum)

KLÁŠTORNÝ DEŇ A SLÁVNOSŤ SVÄTÉHO HUBERTA

Nádvoria Červeného Kláštora boli 23. septembra otvorené širokej verejnosti, prektorú bol priripavený bohatý program, množstvo dobrého jedla, kvalitného vína aj zaujímavé atrakcie. Konala sa slávnosť pod názvom „Kláštorný deň“ a zároveň ste mohli byť svedkami poľovníckej slávnosti Sv. Huberta. Oslavu patróna poľovníkov začala slávnostná svätá omša vo vzácnom kostole svätého Antona Pustovníka v areáli starobylého kláštora. Program pokračoval na 1. nádvorí, kde sa predstavili folklórne súbory (Folklórny súbor Frankovčan Malá

Franková, Divadlo, mažoretky a ľudová hudba z Podvilku (Poľsko), Folklórny súbor Lubovňan Stará Lubovňa, Ľudová hudba Gorali z Pienin, Folklórny súbor Magurák, Folklórne skupiny Osturnáčik a Osturnánka z Osturne, Folklórny súbor Magura) a program doplnila kultúrna vložka poľovníckeho kultu, a to vystúpenie trubačov Šariša, ktorí previedli ukážky poľovníckej hudby a signálov. Návštevníci mali možnosť ochutnať rôzne špeciality ako napr. pravý zverinový guláš, rybaciu polievku, rybacie špeciality na grille a na svoje

si prišli aj fanúšikovia dobrého vína, pretože v kláštore sa degustoval burčiak a tokaji.

Prvé nádvorie patrilo tak isto ľudovým remeslám ako drevorezba, výroba ľudovo-umeleckej keramiky naživo pri hrnčiarском kruhu, tkané koberce a reštaurátorské práce. Poľovnícke združenie Dunajec zorganizovalo tradičnú poľovnícku výstavu a na 2. nádvorí predviedlo ukážky vábenia zveri. Zaujímavou atrakciou podujatia boli aj Sokoliari majstra Vagana zo Starej Lubovne.

(lum)

ČO SA STALO S FUTBALOM? DEBATA S JÚLIUSOM LOJEKOM

Za mužov nemá kto hrať, hrozí "vyhadzov" zo súťaže!

Pri otázke čo sa deje so spišskostaroveským "A" mužstvom odpovedal pán Lojek jednoznačne. Neskryval sklamanie zo súčasného diania. „Som už asi starý alebo nerozumiem tejto generácii. Robím futbal od roku 1973, ale takú situáciu som ešte nezažil.“ Problém údajne nastáva pri prechode z mužstva dorastu medzi dospelákov, súčasná generácia nemá motiváciu hrať za „áčko“.

Neochota

Funkcionári sa stretávajú s neochotou mladých obetovať niečo v prospech svojho rastu. „Chápem, keď je školský rok, že majú chlapci povinnosť cestovať do školy a iní zase pracovať a živiť rodinu. To beriem. Postarať sa o rodinu je iste prvoradé, ale mladí chlapci dorastenci, ktorí sú doma a môžu prísť, jednoducho nechodia. Za 40 rokov práce v telovýchove sa mi prvýkrát stala tento rok situácia, že sme nenastúpili na zápas, lebo nemal kto. Inokedy sa zasa leďva pozbiarali siedmi...“ Pán Lojek ďalej vysvetľuje pravidlá, ktoré jednoznačne hovoria o vylúčení mužstva zo súťaže, ak nenastúpi na dve majstrovské stretnutia. V takom prípade čaká manažment klubu aj masťná pokuta.

V telovýchove po desaťročiach končí

Tento rok zotrval pán inžinier Lojek vo vedúcej funkcii telovýchovnej jednoty len vďaka prosbe a prehováraniu súčasného primátora mesta Spišská Stará Ves. Priamu zodpovednosť za mužstvo už neprijal, hlavným dôvodom bola pochopiteľne avizovaná nepriaznivá situácia. „Doslova ma depce nezodpovednosť tých mladých. Neochota. Niečo v sobotu sľúbi, v nedeľu nesplní... Končím a už si nervy kaziť nebudem.“

Spomienka na zlatú generáciu

„Rudo Velička, Galicovci, Števo Baňkos, Rasťo Polakovič, to boli všetko chlapci, s ktorými bola radosť robiť, mali motiváciu. A hrali nie v takých podmienkach ako dnes. Dnes je treba len prísť, obliecť sa, odohrať zápas, vyzliecť sa o odísť. To je všetko. Boli časy, keď sme prišli na ihrisko, ktoré bolo zo dňa na deň rozkopané a poslali nás na Nokle, kde sa denne páslo 100 poľských kráv. Spomína si na to ešte iste aj Dr. Paľo Ovšonka,

ako sme tri hodiny pred zápasom museli pozbiarať lajná a dve hodiny sme lajnovali pilinami čiary.“ Možno je na mieste otázka, kto z chlapcov súčasnej generácie by bol ochotný podstúpiť toto, len preto, aby si mohli zahrať futbal? S lepšími podmienkami záujem klesá... Paradoxné, no reálne.

Liga sa stala krásnou spomienkou

Spišská Stará Ves hrala v rokoch 1995-1998 štvrtú ligu, kde držala trend s mužstvami Popradu, Kežmarku, Starej Lubovne, či Košíc. Za Spišskú Starú Ves vtedy nastupovalo poltucta hráčov z Popradu a Kežmarku.

Lobby Club

„Fungoval na základe džentlmenskej dohody medzi Paľom Ovšonkom a mestom, s tým, že cez tento Lobby club sa zabezpečovalo financovanie istých projektov alebo programov v rámci športu. Ľudia, ktorí nás podporovali samozrejme nijakým spôsobom nezasahovali do rozhodovania štruktúr mužstva, boli skrátka ochotní dávať peniaze, samozrejme vďaka Paľovi, pretože to boli podnikatelia z celého Slovenska,“ spomína Július Lojek. Fungovanie štvrtej ligy stálo podľa slov pána Lojeka obrovské peniaze, ako hovorí „Štvrtá liga sa zadarmo nehrá!“. Peniaze a podpora Lobby klubu znamenala rapidný progres futbalu v meste a len vďaka podpore podnikateľov bolo možné v Spišskej Starej Vsi udržať 4 roky štvrtú ligu.

Zamagurské kluby si konkurujú

V rokoch 1976-1980 hralo za Spišskú Starú Ves osem chlapcov z Reľova. Keď otvárali klub v Reľove, odišlo zo Sp. St. Vsi asi 13 hráčov. Dnes sú hráči, ktorí nie sú ochotní hrať v Spišskej Starej Vsi, pretože vyhľadávajú svoju partiu, a preto sa odoberajú do Matiašoviec, Veľkého Lipníka a podobne. Vedenie TJ Slávia Dunajec Spišská Stará Ves im v tomto brániť nechcelo a odišli s vedomím, že v jedinom meste v Zamagurí majú svoje miesto. „Je potrebné si uvedomiť, že na dedinách je stále menej mládežníkov, ktorí by mohli hrať a skôr oni čakajú hráčov od nás, akoby prišli z dedín k nám,“ konštatuje Ing. Lojek.

Prognóza do budúcnosti

„Nevidím to ružovo, pretože my sme

sa snažili a voči mladým pristupujeme seriózne. Takže to celé vidím skôr v čiernych farbách. Stále im hovorím, že táto prvá trieda ktorú hráme je jedna z najkvalitnejších prvých tried na Slovensku. Ďalej, je tam fantastický, kvalitatívny rozdiel medzi I. a II. triedou, a to nielen v hre, ale aj v ihriskách.“

Zamagurský supertalent

„Suverénne najväčší talent, ktorý sa málokedy rodí a stále hovorím, že dostal 95% od Pána Boha je Štefan "Pišta" Kovalčík, zvaný Koker. Samozrejme boli tu aj ďalšie talenty, ktoré hrali vyššie súťaže, napríklad Rudo Velička, Jožo Galica, Rasťo Polakovič, Juro Kšenzakovič. Ale naozaj prirodzený talent, ktorý dostane 95% od Pána Boha a 5% potrebuje na seba robiť bol jednoznačne Koker. On ešte aj dnes keď vyjde na ihrisko, mladí majú s ním čo robiť. Druhý taký talent, ktorý bol v mojej 40-ročnej histórii je René Matiko. Je však už pomaly na ňom vidno, že netrénuje a ide to dole vodou. Je to obrovská škoda.“

Svetlé prípady

Menej ako percento hráčov zo Zamaguria sa uchyťí aj inde a naďalej pokračuje, i keď talentov by bolo na rozdávanie. Jedným z tých lepších prípadov je výborný útočník a strelec, hráč Popradu, Lukáš Bednarčík. „Lukáš je typ chlapca, ktorý chce. Najprv sa v Poprade neuchytil a stiahli sme ho naspäť sem, potom šiel do „Veľkej“. Na ňom je vidno, že chce na seba robiť.“ Július Lojek ďalej uvádza snahu brankára Jaroslava Ščensného, ktorý je v Sp. St. Vsi na hosťovaní zo Starej Lubovne.

Ing. Július Lojek neskryval svoje sklamanie zo súčasného spôsobu života mladých chlapcov. Sám má vnukov, ktorí svoj život prispôbili športu. „Julo hrá v Poprade hokej za juniorov a z Denisa je výborný plavec a dosahuje skvelé súťažné výsledky na celoslovenskej úrovni.“ Dlhoročný funkcionár staroveského futbalu odovzdá svoju funkciu zrejme znechutený, no odnesie si spomienky na zlaté časy, pri ktorých stál, prežíval ich a veľkou mierou sa o ne pričínal. Za jeho prácu v športe mu patrí poklona a vďaka. (lum)

LUDOVÉ MÚDROSTI ZAMAGURČANOV:

Darmo godos - nepřegodos!

“MILOŠTOU BOŽOU SOM TÝM, ČÍM SOM.”

PAVOL PETER MAJZEL

Do Lechnice sme sa vybrali v jednu sychravú nedeľu začiatkom mesiaca október. Na fare nás s milým úsmevom privítal duchovný otec Pavol a v spoločnom príjemnom a mnohokrát zábavnom rozhovore nám poodhalil kúsok svojej životnej histórie. V jeho rozprávaní nechýbal vtip i vážnosť a predovšetkým pokora, hlboké presvedčenie a jasne vyprofilované názory. Aj tento mesiac sme sa zhovárali s človekom, ktorého životný príbeh má jednoducho svoje čaro. Prinášame Vám rozhovor exkluzívne pre Zamagurské noviny.

Náš rozhovor by sme začali takou tradičnou úvodnou otázkou. Skúste sa nám prosím predstaviť, najprv nie ako kňaz, Pavol Majzel, ktorého poznáme, ale ako človek. Ako ste prežívali svoje detstvo?

Takže, moje meno poznáte, ale nie som krstený len Pavol, ale aj Peter.

Takže vaše celé meno je Pavol Peter Majzel?

Áno a ešte mám aj birmovné meno Anton (úsmev). No a narodil som sa 6. júna 1938 v Poprade v Strážoch. Bola to pôvodne nemecká dedina. V roku 1905 sa tu prisťahovali starí rodičia ako tretia slovenská rodina. Naši sa brali v roku 1919 a mali 10 detí. Ja som ako ôsme v poradí. Do školy som začal chodiť v roku 1945. Cez vojnu sme ale do školy nechodili. Na prvé sväté prijímanie som bol už ako prvák a rovnako aj na birmovku. Som za to, aby deti šli na 1. sv.

prijímanie skôr, ale birmovku majú mať dospeljší. Mal som tých 8 rokov, a preto som to asi ešte takto neprežíval. Mal som ale šťastie, pretože ma náhle vymenili a dali ma do triedy, kde mi povedali, že na náboženstvo budem chodiť tu. Tá sa vtedy pripravovala na spomínanú birmovku a prijímanie. Táto naša birmovka bola v roku 1946 posledná v Poprade kvôli okolnostiam a ďalšia bola až v roku 1960. Do školy som chodil do Stráž. Bola tam jedna katolícka škola a jedna evanjelická a keďže katolícka už bola plne obsadená, boli tam nájomníci, chodili sme do evanjelickej. Neskôr som už chodil do školy v Spišskej Sobotě v Poprade a bol tam na nej nadpis Židovská ľudová škola. Preto sa stále smejem, že židom nie som no do židovskej školy som chodil. (úsmev)

Nejaké zaujímavé školské príhody?

Po základnej škole som ešte musel

chodiť do kurzu, pretože riaditeľka mi nechcela dať skončiť školu, a to preto, lebo aký bol sviatok, tak ja som nikdy do školy vtedy neprišiel. V 50-tom roku zrušili totiž sviatky. Ale my sme samozrejme išli do kostola a tak som neprišiel. Povedali mi, že nemôžem ísť ďalej do školy, tak som chodil do kurzu.

Aká bola stredná škola ?

Zmaturoval som v roku 1958. Po maturite som šiel na prijímačky na teológiu. Spomínam si, že som maturoval z fyziky. Mňa bavila matematika a fyzika a keď som sa prihlásil na teológiu, tak mi hovorí učiteľ: „Majzel! Neškoda vašej matematiky a fyziky? Takto zakopať..?“ Podobne mi aj riaditeľ hovoril: „Je družstvo dobré alebo nie?“ pretože som odpovedal o združstevňovaní Sovietskeho zväzu, a ja hovorím, že áno, je dobré a on mi na to: „Tak vidíš, keď budeš farárom, tak nie rozprávky o Mojžišovi, ale ako majú ľudia na družstve robiť.“ Ale cez prázdniny mi povedal, aby som sa tam držal. (úsmev) Mal som veľmi vreľý vzťah k náboženstvu. Vyrastal som vlastne v kostole. Otec bol kostolníkom. Prakticky 60 rokov kostolníčil, ale ho nezničil.(smiech) Najprv som chcel byť tým, čo môj otec. Gazda. Nemali toho veľa, iba 15 hektárov.(úsmev) Potom som mal zasa vzťah k mašinám a chcel som byť šofér, ale to len tak chvíľu. Naozaj som potom chcel byť aspoň fráter. Na kňazstvo som si z počiatku netrúfol. Mal som vždy ten vzťah k týmto duchovným veciam. Po jedenástročke a maturite som si už trúfal viac.

Doma ste mali možnosť vidieť príklad Vašich rodičov. Nelákalo Vás založiť si rodinu?

Keď som vstúpil do seminára, po roku sa môj kamarát oženil. A ja mu hovorím: „Števo, ja ťa obdivujem.“ Mať ženu a starať sa o deti, to ma nelákalo. Nelákal ma život v rodine a manželstve. Tak som bol jednoducho vytvorený. Zaujímavé je, že mal som štyroch bratov, ktorí keď boli malí, všetci sa hrali doma na kňazov, pohár mali ako kalichy a podobne. Ako napríklad ešte keď malý chlapec Janko Grich tu od nás, tak sa hral tiež na kňaza a ešte pri hre zobral aj lupu, lebo ja s lupou čítam.(smiech) Ale ja som sa doma nikdy nehral na slúženie sv. omše. Po maturite som sa cez prázdniny dozvedel cez jedného profesora, že som prijatý na teológiu do Bratislavy a vtedy v tom čase som ešte so sestrami chodieval na zábavy. Mama mi povedala : „Keď si sa tak rozhodol, tak žiadne zábavy.“ No a teraz som uvažoval, že keby až o

rok by som šiel, že by som si chcel užiť ešte troška tej voľnosti. Vzal som v noci kľúče od kostola a šiel som tam. Sadol som si do lavice, kde sedávala mama a prosil som, aby ma Boh posilnil. To bolo jediné pokušenie proti môjmu kňazstvu. Kamaráti ma bežne odhovárali, že som si mohol založiť rodinu a podobne. Ani krstní rodičia ma v tom nepodporili a hovorili, že idem do ťažkostí a do problémov.

Zrejme aj dnes potvrdíte, že bolo Vaše životné rozhodnutie správne?

V prvom ročníku na teológii sa nás pýtal profesor, prečo, kto chce byť kňazom. Niektorí hovorili, že chcú učiť deti, kázať, spovedať, slúžiť svätú omšu. Ja som nemal konkrétnu odpoveď, proste som chcel. A až vtedy som pochopil, že to je to volanie Božie ku kňazstvu. Cítil som jednoducho vnútorné ťahanie. Potom sme sa stretli po dvadsiatich tridsiatich rokoch po strednej škole a mohol som povedať, že keby som v tej istej lavici sedel ako niekedy a rozhodoval by som sa kam ísť, i napriek ťažkostiam, ktoré sme mali, znova by som sa rozhodol pre kňazstvo.

Kde všade ste ako kňaz pôsobili?

Skončil som vysvätený 23. júna 1963 a prvý dekrét smeroval za pánom dekanom Novotným do Kežmarku. Nastúpil som tam 17. júla. Pán dekan na čas odišiel a hneď som začínal: 4 kázne, tri sväté omše, na ďalšiu sobotu svadba o druhej, potom pohreb, o šiestej svadba a ďalšia svadba, taká neoficiálna o ôsmej večer. Bol som tam dva a pol roka. 18. 9. 1965 som havaroval pod nemocnicou „sobotskou“, mal som štyri diery v hlave, dve diery v motorke, otras mozgu, priviezli ma do nemocnice a tam som sa zotavil. Následne ma vyslali na tri mesiace do Ružomberka a potom ma žiaľ dali už na faru, hoci som ešte nechcel ísť za farára, lebo kaplánovi je vždy lepšie. (úsmev). Bol som v Liptovskej Teplej na dva roky. Z Teplej ma preložili to Stankovian, nastúpil som tam v roku 1968. Začali sme tam stavať faru a na zimu sme sa už do novej fary sťahovali. Postavili sme ju za osem mesiacov. Potom som vypomáhal ako kaplán v Trstenej a pritom som mal svoju faru v Stankovanoch. Bol som aj v obci Slatvina na Spiši a 11. októbra 1970 som prišiel do Veľkej Lomnice ako správca fary. Odovzdávanie sa mi veľmi páčilo. Pri októbrovej pobožnosti a svätej omši sa bývalý pán farár lúčil a mňa ľudia privítali. Takto si odovzdávanie kňazských úloh predstavujem. Ja končím a tebe v duchu priateľstva toto

DÁTUM NARODENIA : 6. 6. 1938

KONÍČKY : PRED ZDRAVOTNÝMI PROBLÉMAMI ČÍTANIE, PREDTÝM ČASTEJŠIE HUDBA, PREDOVŠETKÝM ŤAŽKÁ HUDBA, BACH, NIEKEDY TURISTIKA, V SÚČASNOSTI NACVIČOVANIE DIVADLA, PREDOVŠETKÝM SPOVEDANIE JE VEĽKOU DUCHOVNOU ZÁLEUBOU, POČÚVANIE NÁBOŽENSKÝCH PROGRAMOV.

POLITICKÝ NÁZOR : ANI ĽAVICA, ANI PRAVICA. PODSTATNÉ SÚ HODNOTY A NENARÚŠANIE MRAVNÝCH ZÁSAD.

OBEÚBENÉ JEDLÁ : PREDOVŠETKÝM MÚČNE JEDLÁ, NEOBEUBUJEM MÄSO, MÁM PROBLÉM ZACHOVAŤ PIATOK, LEBO NEMÁM ŽIADNY SEBA ZÄPOR (ÚSMEV).

OBEÚBENÝ CITÄT Z BIBLIE : „MILOŠŤOU BOŽOU SOM TÝM, ČÍM SOM.“

odovzdávam. V Lomnici som bol 5 rokov a 1. decembra 1976 som šiel do Lučivnej so správou Svitovskej farnosti. Skôr ako som šiel do Svitú, kúpil som si auto a za 13 mesiacov letných som prešiel 13 000 kilometrov a potom som prešiel za štyri mesiace zimné 11 000 kilometrov. Stále sa muselo chodiť do Svitú, a to jedine na kolečkách. Ku chorým, na spovedanie, niekedy som šiel aj trikrát za deň.

*nikdy som sa nehral
na slúženie sv. omše*

Vykonávanie Vášho zodpovedného povolania si vyžaduje iste i zdravotnú kondíciu. Máte evidentné problémy so zrakom, čo sa stalo?

Keď som bol v Lučivnej, dal som sa na ďalšie štúdium teológie, postgraduálne. Išiel som na konzultácie 8. mája v „embéčke“ do Bratislavy, mal som otvorené také to vyklápacie okienko, dostal som prievan. Keď som sa vrátil po konzultáciách, dostal som zápal očného pozadia. Z počiatku som máločo videl. Texty som sa učil z pamäti, povedal som si, že bude zo mňa génius, alebo zblbnem. Pomáhali mi tak, že mi texty nahrávali na magnetofónové pásky, a tak som sa učil. Bol som v tom čase mnohokrát v nemocnici v Poprade, či v Košiciach. Bral som nejaké anglické lieky, dostával som do očí injekcie a nejakou som to prekonal a začal som pomaly aspoň čítať, no aj na to som potreboval 500W žiarovku, aby som videl. Neskôr už mi stačila aj dvestovka. (úsmev) V Lučivnej som to mal potom naozaj ťažké, pri tom pohybe na „kolečkách“ hore a dole, tak ma preložili tu.

Farnosť v Lechnici a práca v Zamagurí. Ako ste do toho takpovediac „vhupli“?

28. októbra 1980 som prišiel do

Lechnice. Mal som len jeden kostol, a preto som v Zamagurí zastupoval. Sedem mesiacov som chodil do Reľova, 9 mesiacov som zastupoval v Hanušovciach a pripravovali sme birmovku. Neskôr ochorel pán farár v Matiašovciach, tak som chodieval tam, aj do Gibľa. Odtiaľ mám aj jeden taký zážitok. Prišiel k nám „tajný“ a hovorí „Kto mal sv. omšu v Matiašovciach o 11:00?“ Keď som tam vtedy kázal, tak som povedal čosi také protištátne a mal som taký zvláštny pocit, ako keby ma tam niekto taký počúval. A bolo to tak. Kontrolovali nás a sledovali čo ten kňaz hovorí. 18 mesiacov som ešte chodieval zastupovať do Frankovej. V tom čase som mal 5 svätých omši dopoludnia. Volali mi, že kňaz, ktorý mal zastúpiť pána farára Kováča v Starej Vsi tiež ochorel. Tak som tu začínal o 7:15, o hodinu na to v Starej Vsi, o 9:15 v Malej Frankovej, o 10:00 vo Veľkej Frankovej a o 11:15 som začínal v Starej Vsi znova. Ešte som v Starej Vsi aj krstil. Ďalším mojím rekordom bolo spovedanie v Levoči. Bol som na polnočnej sv. omši a o jednej som sadol do spovednice, ktorá bola vonku a stále som spovedal do jednej popoludní. Už aj prišli za mnou, či mi nemajú niečo doniesť. Spovedal som 12 hodín. (úsmev)

Lechnica je rázovitá obec. Iste sa prikotúlala aj vtipná historka z Vášho dlhoročného pôsobenia v tejto dedinke...

Keď som prišiel do Lechnice, tak som povedal: „Je známe, že slovenský národ pije. Najviac sa pije na Kysuciach, na Orave a v Zamagurí a zo Zamaguria sa najviac pije v Lechnici.“ Hovorím, piť áno, ale mierne, mať mieru. Jeden, dva a dosť. Potom som raz prišiel do jednej rodiny a naliali mi decák. Pozerám sa a oni mi hovoria – pán farár, veď ste povedali, že jeden môžete! To sú také vtipné zážitky. (smiech)

Akí sú Zamagurčania ľudia? Ako ich vnímate vy?

Ja som pôsobil v rôznych regiónoch. Orava, Liptov, Zamagurie. Liptov je jemný, ale nie veľmi úprimný. Vzťah k náboženstvu majú taký kultúrnejší. Spišáci sú hrubší, ale úprimnejší k životu a Zamagurčania a podobne aj Oravčania, Goralí, sú dosť úprimní, ale tvrdo ohýbateľní. Ak majú niečo zaužívané, ťažko je to u nich zmeniť. Tak nejako hodnotím aj Zamagurie. Ťažko niekoho presvedčiť aj v názore, ak už má niečo svoje, bude si tvrdiť svoje a ťažko ho presvedčiť.

Spišskostaroveský dekanát tvorí spoločenstvo kňazov. Iste vnímate navzájom problémy vo svojich farnostiach. Ako ste vnímali výrazný problém Domu smútku v Sp. St. Vsi?

Môj osobný názor je, že viac sa malo spolupracovať a hľadať pri tvorení tohto Domu smútku. Mali by byť radi, lebo vieme, že je to iste aj potrebné, dnes je to už všade. A ten kňaz s tým primátorom a vôbec s tými projektantami... mne keď vyhorel kostol, tak som s nimi sadol a uvažovali sme. Aj sám som sadol do kostola a rozmýšľal, ako by to bolo dobré. My kňazi dávame tomu punc taký duchovný, takže sadnem a porozmýšľam. Zdalo sa mi, i keď tam som povedal svoju mienku, čo aj rešpektoval projektant, nedal tam vežičku, keďže tam neboli zvony. Načo vežička, keď niet zvonov. Toto mi tam akosi chýbalo, tá spolupráca. Tak som si to aj v Starej Vsi predstavoval, príde a stretne sa liturgická komisia a dá dokopy svoje a iste by to neodmietol ani ten pán primátor, či pán projektant a snažil by sa to zohľadniť. Tam vidím také tie trenice,

že to nešlo pokojnou cestou.

Cirkvi je častokrát vyčítané, že nejde s dobou. Mnohí polemizujú napríklad nad celibátom. Čo na celibát hovoríte vy?

Samotný celibát je nie prirodzený zákon. Pán Ježiš to hovorí „Nie všetci to pochopia, ale iba tí, ktorým je to dané.“ Katolícki kňazi sú ženatí vo východnom obruade, ale v západnom obruade, v západnej cirkvi je podmienka, ak chceš

*gorali, sú dosť úprimní,
ale tvrdo ohýbateľní*

byť kňazom, ostať celibátom. Má to iste výhody. Záleží na tom, ako to povieš a pochopíš. Môžeš povedať, kňazstvo je síce pekné, ale ťažké. Ale ak máme radi kňazstvo, tak povieme, kňazstvo je síce ťažké, ale krásne. Máme napríklad ženatých diakonov, žijú v rodine. Diakoni môžu byť aj ženatí. Je to možno v súčasnosti problém, že nie sú kňazské povolania a niektorí hovoria, čo viem aj ja, že by aj chcel byť kňazom, keby mohol byť aj ženatý. To musí byť cítenie na to kňazstvo. Samotný celibát sa ťažko niekedy znáša a isteže nie je ľahké byť človeku samotnému. Ale treba to brať ako obetu. Niekedy sa smejeme, že my kňazi sme všetko starí mládenci, to sme všetci podivíni. (smiech)

Aktuálnou témou konfrontovanou aj s cirkvou sú homosexuálne partnerstvá. Ste zástupca staršej generácie kňazov, aký je Váš postoj?

Čo sa týka záležitosti partnerstiev, to je čosi neprirodzené. Kleptomani – veď ho nesúď, on zato nemôže, že kradne. Môže byť v tebe sklon k alkoholizmu, napríklad to zdedíš. Môžeš to nechať tak a nič s tým nerobiť, ale ak proti tomu bojuješ ako voči niečomu, čo nie je správne, ono ťa to potiahne. Taký fajčiari, ja chápem, že ho to ťahá a tak isto aj taký, čo má v sebe tie bunky nejako nesprávne, aj tie hormóny, ale je to čosi chorého. Ako aj ten kleptomani toho uznajú za chorého, ale že v ňom je iná orientácia, to nechcú uznať, že je v ňom niečo choré. Ak mám choré oko, nemôžem povedať, že je zdravé. Ak sa na to naozaj pozerám s triezvou hlavou, je to nelogické, aby dvaja muži alebo dve ženy tvorili manželstvo. Naozaj sa na to snažím pozeráť triezvo, i keď som zo včera po dvoch svadbách (smiech)...

Ďalšou zaujímavou vecou je napríklad benevolentnosť cirkvi k sviatosti birmovania. To sito nie je asi dostatočné, ak máme na birmovke 200 mladých a z toho v kostole o týždeň ani nie 10%... Kde je problém?

Niekedy aj biskupi hovoria, že žiaľ, birmovka je veľkolepý spôsob rozlúčky s cirkvou. Máme tu pár ľudí, ktorí ledva čosi povedia, ale denne je v kostole, čiže má vzťah a snahu. Jeden prišiel na skúšku raz, dvakrát a pýtame sa ho, či si myslí, že mu to len tak prejde, či vôbec chce byť birmovaný a on povie, že to mama chce.. Tak potom nech mama príde. Aj pri svätej spovedi, ak nie si hodný, nemôžem ti dať rozhrášenie. Niektorí to berú na ľahkú váhu, čo s nimi urobíš? Takže asi zlatá stredná cesta, nepreháňať to ani v tom, ani v tom.

(lum)

V LESNICI ÚRADOVAL MAJSTER EURÓPY

XVI. ročník Medzinárodného Pieninského horského duatlonu Lesnica – Szczawnica sa konal tradične aj tento rok na konci letnej turistickzej sezóny.

Zakladateľom tohto športového merania síl sú páni Ján Gondek (majiteľ spoločnosti Chata Pieniny Lesnica), Peter Šperka (horský vodca, profesionálny záchranár a bývalý tréner a reprezentant Slovenska v skialpinizme), Mgr. Andrej Baňas (riaditeľ preteku „Pieninský duatlón“), Mgr. Alexander Ružbašan (majiteľ lyžiarskej školy, autor trate „Pieninského duatlónu“). Súťažilo sa v štyroch kategóriách, ktoré boli prispôsobené pre deti i pre profesionálnych, vrcholových športovcov, či pre nežnejšie pohlavie. Hlavná kategória preteku mala na programe 10-kilometrovú bežeckú trať, ktorá začala pri Chate Pieniny a pokračovala smerom cez dedinu do sedla Targov, do prielomu Dunajca, až sa bežci nakoniec znova dostali do areálu

Chaty Pieniny, kde vysadli na bicykel a vyštartovali na 32 kilometrov dlhú trať, ktorá viedla cez Szczawnicu, Javoroky, hrebeň Malých Pienin, popod Vysoký Vrch, cez Lesnické sedlo do dediny.

Ako uvádza pán Gondek: „Preteky sú komorné, pretože musíme dbať aj na bezpečnosť súťažiacich a turistov.“ Pán Šperka dodáva: „radi by sme do budúcnosti upravili trať tak, aby sme sa čo najviac vyhli frekventovaným turistickým chodníkom.“ Pretekom nechýbajú zvučné mená ako medailista v chôdzi z letných olympijských hier a víťaz 8. ročníka tohto podujatia – Michal Sikora alebo Miroslav Leittner, slovenský reprezentant v skialpinizme (víťaz 1. ročníka), či tohtoročný víťaz a zároveň už trojnásobný majster „Pieninského duatlonu,“ majster Európy v zimnom triatlone Patrik Kuril (SPORTAKUS CYCLING), ktorý dosiahol na pieninskej trati čas 2:06 hod. Druhým bol Peter Bartoň z CK Banská Bystrica a trojicu najúspešnejších uzatvára

Richard Chrappa z tímu PRO CYCLING CHEVROLET. Za tím HK Pieniny sa postavili na štart v kategórii veteránov – Valerián Kupec a v najmladšej kategórii kadetov to bol Boris Kupec. Akcia sa tešila účasti výborných pretekárov z celého Slovenska, ba dokonca aj z Čiech. Jednému z bratov Čechov v Pieninách šťastie neprialo a podarilo sa mu polámať bicykel a pretek nemohol dokončiť.

Organizátori si tiež zaspomínali na úsmevné obdobie zo začiatkov organizácie, keď ešte fungovala štátna hranica s kontrolou v plnej paráde. Údajne chceli od každého pretekára, aby mal pri sebe pas, ktorý by mohli počas prechodu cez hranicu skontrolovať. Organizátorom sa to však podarilo urovnať rozumnejšie na hromadnú „súpisku“ s úsmevom spomínajú páni Gondek a Šperka. Vedenie „Pieninského duatlonu“ plánuje v organizácii jednoznačne pokračovať a do budúcnosti chcú oslovovať a motivovať najmä mládež zo škôl Zamaguria. (lum)

ZÁKUTIA ZAMAGURSKÝCH DEJÍN: CIGÁNI V ZAMAGURÍ

Prvá písomná zbierka o cigánoch v Európe pochádza z roku 1068, prichádzali do Európy v skupinách. Najstaršia písomná správa na Slovensku je z druhej polovice 14. storočia.

Príslušníci kočujúcich skupín sa predstavovali ako pútnici z Malého Egypta, ktorí ako kajútni hriechníci musia putovať po svete. Obyvateľstvo ich spočiatku prijímalo pohostinne. Rôzni šľachtici, panovníci i pápež im vydávali ochranné listiny – glejty. Jednu takúto listinu pre „cigánskeho vojvodu“ Ladislava vystavil v roku 1423 cisár Žigmund Luxemburský na Spišskom hrade. Na prelome 18. a 19. storočia sa usadili prví cigáni aj v „Starej Vsi.“ Najstaršie písomné zmienky o nich sú zo 17. septembra 1792, kedy bola krstená Katarína, dcéra Vavrinca Zigu a Márie Mirga. V ďalších rokoch sa spomínajú temer výlučne len príslušníci rodiny Mirga, z ktorých jedni pochádzali z Vyšných Šromoviec, iní z Kacvína, Veľkej Frankovej a Lesnice. Zmienka zo 6. novembra 1785 spomína, ako sa ženil Janko Mirga s Rózou Bunczo. Tento Mirga pochádzal z Veľkej Lesnej.

Kočujúce skupiny rozprávali rôzne legendy, ktoré mali vzbudiť súcit a pohostinnosť domáceho obyvateľstva, napríklad o tom, ako ich predkovia odmietli ukryť Máriu s Ježiškom, keď utekali pred Herodesom alebo o tom, že ich predkovia sa zúčastnili na prenasledovaní Mojžiša a tí, ktorých nezatopilo more, sa rozišli na všetky strany sveta.

Pre Zamagurské noviny si na rómske obyvateľstvo pospomínala aj pani Wiktória Gaborová: „Vela cigánov žilo na tridsiatku (Horvátovci, Polákovci, Mirgovci, Čonkovci,...), kde bola osada.

Žili tu veľmi dlho, no keď prišla vojna a po vojne nebolo čo jesť, začalo sa kraďnúť, navyše na úrade tunajším cigánom nechceli dať prácu, preto odchádzali preč. Hlavným dôvodom ich odchodu bol však vraj incident, ktorý sa odohral tiež krátko po vojne. Pravdepodobne na Štefanskej zábave, biely Zamagurčan Štefan nadával na cigánov, ktorí sa samozrejme nenechali osočovať a cigán Bandy Štefana podrezal. Kvôli tomu boli cigáni Starovešťanmi vyštvaní preč. Teraz žijú v Čechách, Holandsku a podobne. Z pôvodných starovešských cigánov už nežije nikto a pravdepodobne ani ich deti.“ (lid)

STĽPČEK ROMANA ŠEMRÁKA

Modlitba ruženca nás privádza k Bohu

Je mesiac október a v centre tohto mesiaca je modlitba posvätného ruženca. Je to bohatá modlitba. Ona nás učí klásť Krista na začiatok a koniec nielen mariánskej úcty, ale celého nášho duchovného života. Ruženec, to je Kristus, videný očami Panny Márie. Ruženec je najkrajšia a najúčinnější modlitba zo všetkých modlitieb. Ak chceme, aby v našich rodinách panoval pokoj, modliedvame sa v rodine ruženec. Ruženec nás môže vyliečiť zo všetkého zla našich čias. Milujeme ruženec, lebo nám prináša milosť a pomoc. Je to šťastná cesta k úcte Boha a Panny Márie. Keď chválime Máriu, robíme to pre jej vzťah k Ježišovi. Milujeme ruženec, lebo naši predkovia v ňom nachádzali silu a odvahu praktizovať svoju vieru. Milujeme ho, lebo je drahocennou praxou našich rodín. Spája starých s mladými, minulosť s prítomnosťou.

A čo budúcnosť? To závisí od dnešných mladých ľudí, od nových domovov, ktoré si založia. Naša krajina bude chudobnejšia a naše domy chladnejšie, keď sa v rodinách nebudú modlievať ruženec. Akým požehnaním je rodinná ružencová modlitba! Prostredníctvom ruženca získavame množstvo milostí, ako sme ich prijímali priamo z rúk Vykupiteľovej matky. Bl. Ján Pavol II. povedal: „Ruženec je moja najobľúbenejšia modlitba. Je to nádherná modlitba. Nádherná vo svojej jednoduchosti a hĺbke. Modliť sa ruženec znamená kontempovať s Máriou Kristovu tvár.“

Roman Šemrák

ĽUDOVÉ LIEČENIE A ZAMAGURIE III

Pomaly, ale isto sa blíži čas chrípok a prechladnutí. Čakárne ambulancií sa zaplňajú a žiaci sa tešia z chrípkových prázdnin. Ako tieto problémy riešil zamagurský ľud? To Vám rozpovieme v poslednej časti nášho liečivého stĺpčeka.

Termín fyzikálna liečba poznali aj naši predkovia. Z tejto skupiny liečenia najviac využívali vyhrievanie pri ohni, pretože oheň predstavoval v minulosti lekára. Nádchu mal zastaviť kúpeľ nôh v slanej horúcej vode a pri zimnici bol nápomocný kúpeľ v horúcej zemiakovej vode. Zamagurský ľud poznal aj silu masáže. Uštipnutie hadom a bradavice zlikvidovali vypalovaním. Naši predkovia využívali aj magické prostriedky. Takzvaný úrok zistili pri hádzaní deviatich uhlíkov z pece do hrnčeka. Keď klesli uhlíky na dno, človek bol urieknutý. Chorý sa následne napil toľkokrát z hrnčeka, koľko uhlíkov spadlo na dno a zvyšok vylial na pány dverí. Týmto spôsobom sa liečili aj iné choroby, ako napr. reuma, vyrážky, tuberkulóza, uštipnutie hadom alebo alkoholizmus. Avšak texty, ktoré sa pri zariekavaní vyslovovali je veľmi ťažké zistiť, pretože ľudia verili, že po ich prezradení nebudú mať žiaden účinok. Medzi ďalšie magické praktiky patrilo liečenie pomocou prenesenia choroby na iný objekt. Vykonávali to niťou, ktorou odmerali chorého človeka a potom ju uložili do truhly k mŕtvemu s vierou, že so sebou vezme zlú chorobu. Liečilo sa aj na základe podobnosti. Po uštipnutí hadom prikladali na ranu kľúč, ktorý mal nohu zamknúť a zabrániť šíreniu jedu. Preľaknutie odstraňovali bitkou posväteným bodliakom. Spôsoby, akými liečili naši zamagurskí predkovia choroby boli rôzne, čo vystihuje výrok „Co halupa- to inkso nauka“ (informátorka Sp. Hanušovce). V dnešnej dobe sa nevyužívajú všetky metódy, no časť z nich sa v domácnostiach zachovala. (sib)

ČO VŠETKO (NE)VIEME O RIEKE DUNAJEC?

Táto najvýznamnejšia rieka tečúca Pieninami je predmetom spomienok turistov z celého sveta. Poznáme však my domáci túto rieku, ktorá pre nás znamená hrdosť, históriu, reklamu a v mnohých prípadoch aj zamestnanie?

Dunajec je sútokom dvoch prúdov, a to Čierneho a Bieleho Dunajca, ktoré vyvierajú na severnej strane Vysokých Tatier na poľskom území v blízkosti Nowého Targu. Môžeme teda túto rieku považovať za poľskú nielen preto, že na tejto strane sa zrodila, ale z celkovej dĺžky takmer 280 kilometrov sa dotýka nášho územia len po krátkej dĺžke 17 km. Pri obci Dembno ústi do známej veľkej vodnej nádrže a je na nej postavená aj vodná elektrárňa Czorstyn, ktorá na rieke Dunajec vznikla v roku 1997. Výška hrádze je 56 metrov a šírka jej koruny dosahuje rozmer 400 metrov. Elektrárni nechýba ani vyrovnávací nádrž Niedzica. Dunajec následne pokračuje svojím pieninským kaňonom, o ktorom môžeme pokojne hovoriť ako o najdlhšom v strednej Európe.

V Pieninách obmýva vápencové masívy Troch korún a jeho kľukatosť častokrát privádza do údivu turistov absolvujúcich legendárny splav na pltiach. Najväčším prítokom tejto rieky je známa „voda“ Poprad. Pri obci Opatowiec sa končí púť Dunajca a jeho vody preberajú meno Visla a lejú sa po jej koryte až do Baltského mora. Dunajec naši predkovia využívali na transport pasažierov, či tovaru a najmä dreva do oblasti Visly a Baltiku, ktorú kedysi dávno obývali známe kmene Keltov. Povodie Dunajca je vypočítané na 680 400 ha a jeho vody obýva okolo 20 druhov rýb. So Slovenskom sa dostáva do styku so začiatkom v Lysej nad Dunajcom a lúči sa s nami v turistickej destinácii Lesnica.

(lum)

Chata Marta

CHATA V ZAMAGURÍ

Vychutnajte si oddych v panenskej prírode Malej Frankovej.

Zorganizujte si u nás spoločné rodinné, či firemné stretnutie.

Pozvite svojich priateľov a známych na chatu v Zamagurí.

<http://www.chatamarta.sk/>

tel.: 0904 599 359

PRÍSPEVOK OD ČITATEĽA SEDÍ ŽABA NA PRAMENI

Slovensko je malebná krajina plná prírodných krás, bohatých lesov a prírodných úkazov. Každému z nás, čo sme boli na dlhšiu dobu v zahraničí, pri príchode domov zaplesá srdiečko a po prekročení vrcholu Spišskej Magury sa poriadne rozbúši. „Už som doma v rodnom kraji, tu kde som sa narodil, kde mám rodnú hrudu, rodičov, súrodencov, priateľov a spomienky. Čo sa tu za tú dobu zmenilo, pokiaľ som bol preč?“ Vraciam sa domov s touto otázkou. Pre tých, čo sa v súčasnosti vracajú, musí byť naše mestečko na nespoznanie. Takisto aj v Červenom Kláštore sa urobili pokroky. Zdá sa, vlastne je to pravda, rastieme do krásy. Ale po prekročení už teraz fiktívnej štátnej hranice prichádza trošku vytriezvenie. Pohľad na Niedzecu, Nižné Šromovce a Štiavnicu nás posadí do reality, slovenskej reality. Čo sme všetko urobili my a čo všetko urobili oni na zlepšenie kvality turistických služieb. Aký pokrok nastal v obci Lesnica s porovnaním s kúpeľným mestečkom Štiavnica?

Podme radšej pekne po poriadku. Nejdem v tomto článku kritizovať alebo vychvaľovať to, čo sa urobilo, lebo sa urobilo toho dosť, len by som chcel poukázať na to, čo...

Pri príchode do Spišskej Starej Vsi autobusom, hoci väčšina ľudí už prichádza autami, ale nemálo turistov využíva autobusovú dopravu. Z vynovenej stanice prechádza do centra mesta popri vynovenej budove PIENAP-u rozbitým nedokončeným podchodom, ktorý pokazí dojem z toho všetkého pekného, čo sa tu urobilo. Tri roky akosi pozabudla nemenovaná firma dokončiť to, za čo už isto dostala zaplatené. Dokedy sa tu budú občania a Zamagurčania a turisti potkýnať a nadávať na niečiu lajdáckosť?

Vybuďovala sa cyklotrasa do Poľska, vďaka aj za tú, aká je. Zvýšila sa bezpečnosť cyklistov, chodcov, kolieskokorčuliarov. Ale po prechode cez hranicu vytriezvenie. Hneď na prvý pohľad vidno, že sa veci dajú robiť aj lepšie a krajšie.

Červený Kláštor verzus Nižné Šromovce. Môj názor je, že v Červenom Kláštore sa urobilo tiež toho dosť, ale s porovnaním, čo sa buduje (krytá plaváreň, soľná jaskyňa a ďalšie veci na rozvoj turizmu) v Šromovciach znova prehra. A cieľové stanice plť Štiavnica a Lesnica – bez komentára.

Sme v nápadoch horší ako Poliáci? Máme menej snahy ako oni? Rozplýva sa sen o Aquaparku na Noklach, či ho ešte niekto snáva? Keď bude dosnivaný a postavený, bude už po okolí z druhej strany Dunajca toľko podobných zariadení so stabilnou klientelou, že tomu novorodeniťku (ak sa nejaké vôbec narodí) sa bude ťažko prerážať už voči ostrieľaným kozákom.

V tomto článku som nechcel poukázať na neschopnosť, nešikovnosť, nechotu... Len som sa zamyslel, prečo sa v Poľsku dá a na Slovensku nedá. Odpoveď som našiel v pesničke skupiny ELÁN „Sedí žaba na prameni a ten prameň neprameni“. Slovenská byrokratická žaba sedí na prameni eurofondov a už vyše 10 rokov počúvame od Mečiarovcov, Dzurindovcov, Ficovcov, čo všetko urobili pre rozvoj nášho najväčšieho domáceho pokladu, rozvoja turistického ruchu. Asi im z toho prameňa do vrečka málo pramení, tak tam posadili poriadnu ropuchu. A hlavne vďaka byrokracii budeme chodiť prispievať na rozvoj poľskej turistiky. Veď kde sa rozumný človek vyberie? Do spustošeného sadu alebo do ružovej záhrady?

Emanuel Galčík

V SP. HANUŠOVCIACH ODSTAVILI MLADÝCH HASIČOV

Podľa zdroja redakcie Zamagurských novín, ktorý nechcel byť menovaný vládne v Dobrovoľnom hasičskom zbore v Spišských Hanušovciach napätá atmosféra.

Na spoločnom rokovaní nedošlo k dohode medzi funkcionármi zboru a mladými hasičmi, a tak úspešné družstvo nebude obec reprezentovať v najbližšej sezóne. Dôvodom mali byť isté organizačné a personálne nezhody. Hasiči zo Spišských Hanušoviec tak hľadali útočisko v Spišskej Starej Vsi, kde ich údajne plánujú prijať a súťažiť budú pod hlavičkou DHZ Spišská Stará Ves. Zaujímavosťou je, že Spišské Hanušovce patria k najúspešnejším tímom Kežmarskej hasičskej ligy a svoju históriu už píšu ne jeden rok. Kde nastala chyba a rozkol sa pokúsime zistiť a reportáž prinesieme v ďalšom čísle Zamagurských novín. (lum)

FOTO BODKA.

Vďaka šikovným rukám nášho kolegu Martina Klimeka sa už dnes tešíme z novej kancelárie Divadla RAMAGU a redakcie Zamagurských novín. Nájdete nás v Dome služieb v Spišskej Starej Vsi.

Martinovi ďakujeme a prajeme veľa úspechov počas štúdia na Technickej univerzite v Košiciach.

Zamagurské noviny, vydáva Divadlo RAMAGU, o.z. Spišská St. Ves, ročník I, číslo 7, 10.október 2012, náklad 400 ks, cena výtlačku 1€, Zamagurské noviny sú zaregistrované Ministerstvom kultúry SR pod registračným číslom EV 4585/12, ISSN 1338-8061 Redakcia: Lukáš Marhefka, Simona Bombarová, Lívia Dermová, Ján Gemza, Marián Marhefka. Externí prispievatelia: Emanuel Galčík, Roman Šemrák. Ilustrácie: Lucia Krempaská, Jazyková korektúra: Lenka Bombarová, Tlač: Tlačiareň Kežmarok, s.r.o. Kontakty: Divadlo RAMAGU, o.z., Štúrova 446/54, 06101 Spišská Stará Ves, IČO: 42232473, DIČ: 2023 5301 90 noviny@divadloramagu.sk, www.divadloramagu.sk, tel.: +421 903 991 075, +421 902 257 650. Nevyžiadané príspevky nehonorujeme a nevraciamy.

FUTBAL

Muži:

Tabuľka - 1. "ČEZ" trieda

Klub	Z	V	R	P	Sk	B
1 V.LOMNICA	11	8	1	2	40:10	25
2 STRÁŽE	11	7	2	2	22:16	23
3 VRBOV	11	6	4	1	23:22	22
4 KRAVANY	11	6	2	3	38:20	20
5 BATIZOVCE	11	6	2	3	29:23	20
6 SP.BELÁ "B"	11	5	3	3	31:18	18
7 MENGUSOVCE	11	5	3	3	19:21	18
8 VIKARTOVCE	11	5	2	4	31:14	17
9 LUBICA	11	4	2	5	24:24	14
10 HORKA	11	4	2	5	23:32	14
11 SPŠTVRTOK	11	3	4	4	20:19	13
12 L.TEPLIČKA	11	3	3	5	22:28	12
13 VERNÁR	11	3	2	6	22:30	11
14 LUČIVNÁ	11	2	3	6	17:35	9
15 SP.ST.VES	11	1	2	8	15:39	5
16 V.SLAVKOV	11	1	1	9	17:42	4

7. kolo:

Sp.St.Ves-Batizovce 0:6

Tvaružek(3), Paločko(2), Mlynský

8. kolo:

Sp.St.Ves-Sp.Belá "B" 2:2

Matiko René, Bolcár Štefan - Zacher(2)

9. kolo:

V.Lomnica-Sp.St.Ves 5:1

Tribula(5) - Matiko René

10. kolo:

Hôrka : Sp.St.Ves 5:3

11. kolo:

L.Teplica - Sp.St.Ves 5:2

TABUĽKA - 3. TRIEDA SK. "B"

Klub	Z	V	R	P	Sk	B
1 VÝBORNÁ	8	5	2	1	21:6	17
2 VLKOVÁ	8	4	3	1	27:16	15
3 FRANKOVÁ	8	4	1	3	10:13	13
4 SP.HANUŠOVCE	8	4	0	4	17:18	12
5 MATIAŠOVCE	8	2	3	3	7:15	9
6 PODHORANY	7	2	2	3	22:15	8
7 OSTURŇA	7	0	1	6	9:30	1
8 VOĽNO	0	0	0	0	0:0	0

REĽOV JE VICEMAJSTER VÝCHODNÉHO SLOVENSKA

Na východoslovenskom meraní síl sa stretli najlepšie umiestnené družstvá zo všetkých okresných súťaží. Za okres Kežmarok to bol víťaz uplynulého ročníka - Reľov a DHZ Žakovce. Zamagurčania v konkurencii dvadsiatich deviatich nezaháľali a podali výborný výkon. Od titulu majstra východného Slovenska ich delilo 24 stotín sekundy. Víťazom sa stal DHZ Spišská Sobota (Poprad) s časom 15:28. Druhý Reľov dokázal svoj útok poskladať za 15 sekúnd a 52 stotín. Tretie miesto obsadil DHZ Smeržov (BJ) s časom 15:97. (lum)

LUDOVÉ MÚDROSTI ZAMAGURČANOV:

*Reľov s Hagami -
krupy s flakami.*

6. kolo:

Sp.Hanušovce-Výborná 0:1

Mirga Peter

Osturňa-Franková 1:3

Pavlík J. - Krišanda D.(2), Weiss

Podhorany-Matiašovce 2:2

Oračko Peter, Suchý Jaroslav - Maniak Denis, Veselovský Tomáš

7. kolo:

Matiašovce-Vlková 0:0

Franková-Podhorany 2:1

Šleboda Ondrej, Kostka Gabriel-
Vislocký Lubomír

Výborná-Osturňa 6:1

Mirga E.(2), Mirga M.(2), Mirga P. Mirga J. - Pavlík Ján

8.kolo:

Vlková-Sp.Hanušovce 6:2

Olejár J.(2), Vnenčák M., Gedra V.,
Pavličko L., Matalik P. - Kušmirek D.,
Dudžák Dávid

Franková-Matiašovce 2:0

Kurňava Peter, Kostka Gabriel

9. kolo:

Franková-Vlková 2:2

Matiašovce-Výborná 2:1

Osturňa-Sp.Hanušovce 2:4

Vlková-Osturňa 7:0

Sp.Hanušovce-Podhorany 4:0

Výborná-Franková 3:0

DORAST:

TABUĽKA - U 19 - 1. TRIEDA "B"

Klub	Z	V	R	P	Sk	B
1 SP.ST.VES	6	6	0	0	27:8	18
2 SPŠTVRTOK	4	4	0	0	21:4	12
3 PODOLÍNEC	4	3	0	1	19:4	9
4 PODHORANY	5	2	2	1	12:11	8
5 HUNCOVCE	5	2	0	3	22:11	6
6 VRBOV	5	2	0	3	16:22	6
7 VTATRY	6	1	1	4	5:24	4
8 VLKOVCE	6	1	0	5	6:28	3
9 JÁNOVCE	5	0	1	4	5:21	1

ŽIACI:

TABUĽKA - U 15 - 1. TRIEDA

Klub	Z	V	R	P	Sk	B
1 SPŠTIAVNIK	8	7	0	1	39:14	21
2 ŠTRBA	8	6	2	0	30:14	20
3 SP.ST.VES	8	6	1	1	38:8	19
4 KRAVANY	8	6	0	2	32:15	18
5 VLOMNICA	8	6	0	2	30:15	18
6 VIKARTOVCE	8	4	1	3	19:15	13
7 HORKA	8	3	1	4	13:28	10
8 PODHORANY	8	2	1	5	16:24	7
9 SP.BYSTRE	8	2	0	6	35:25	6
10 HRANOVNICA	8	1	1	6	12:36	4
11 SPŠTVRTOK	8	1	1	6	16:40	4
12 MLYNČEKY	8	0	0	8	4:50	0

TABUĽKA - U 15 - 2. TRIEDA "B"

Klub	Z	V	R	P	Sk	B
1 TOPOREC	8	7	1	0	33:11	22
2 HUNCOVCE	8	6	2	0	53:9	20
3 PODOLÍNEC	8	6	0	2	37:16	18
4 VLKOVÁ	8	5	2	1	18:15	17
5 SLOV.VES	8	5	0	3	35:12	15
6 SP.HRHOV	8	4	0	4	19:15	12
7 VRBOV	8	3	1	4	20:17	10
8 VLKOVCE	8	3	0	5	16:35	9
9 MATIAŠOVCE	8	2	2	4	22:13	8
10 GR.PETROVCE	8	2	0	6	17:43	6
11 ŽAKOVCE	8	1	0	7	8:51	3
12 ST.LESNÁ	8	0	0	8	9:50	0

ZAMAGURSKÝ HASIČSKÝ SUPERCUP

Súťaž sa konala 6.10.2012 (sobota). Zúčastnilo sa jej 7 družstiev, z toho 6 mužských a jedno družstvo dievčat. Jedno družstvo bolo tzv. Mix Sp. St. Ves. V tomto družstve bojovalo o víťazstvo 5 dievčat a 2 chlapi. Súťaž začala písať svoju históriu len minulý rok (2011) a jej víťazom bola Spišská Stará Ves. Tento ročník bol však pre Reľov veľmi priaznivý, podarilo sa mu dominovať a preberá putovnú povinnosť organizácie súťaže na konci sezóny v nasledujúci rok. Vicemajstrom Zamaguria sa stali hasiči z Matiašoviec a domáca Spišská Stará Ves obsadila čestné tretie miesto.

Útoky:

1. miesto	Reľov	16:77
2. miesto	Matiašovce	18:55
3.miesto	Spišská Stará Ves (A)	19:28
4.miesto	Spišská Stará Ves (B)	21:71
5.miesto	Spišské Hanušovce	34:51
6.miesto	Spišská Stará Ves MIX	43:51
1.miesto	Reľov - ženy	34:43

Najrýchlejší zostrek terča:

Tomáš Bielak (Reľov)	16:18
----------------------	-------

Naberačka:

Lukáš Kromka, Patrik Dudžák, Ján Bielak	8:70
---	------

Zdenko Dudžák

